

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 19. května 2021 o stížnosti odsouzeného: [jméno] [příjmení], [datum narození], proti usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 13. dubna 2021, č.j. 6 PP 35/2021-90,

takto:

Podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. řádu se napadené usnesení zrušuje a rozhoduje se tak, že podle § 88 odst. 1, odst. 4 tr. zákoníku se odsouzený [jméno] [příjmení], [datum narození], podmíněně propouští z výkonu trestu odnětí svobody:

- I. v trvání 4 (čtyř) let a 10 (deseti) měsíců uloženého rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2016, sp. zn. 41 T 10/2015,
- II. v trvání 10 (deseti) let uloženého rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2016, č.j. 1 T 15/2015-3550.

Podle § 89 odst. 1 tr. zákoníku se stanoví zkušební doba v trvání sedmi (7) let.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením Okresní soud v Liberci rozhodl tak, že podle § 88 odst. 1 písm. a), odst. 4 trestního zákoníku se zamítá žádost odsouzeného [jméno] [příjmení], narozeného [datum], o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

-) v trvání 4 (čtyř) let a 10 (deseti) měsíců uloženého rozsudkem Městského soudu v Praze z 31. 10. 2016, sp. zn. 41 T 10/2015,

-) v trvání 10 (deseti) let uloženého rozsudkem Krajského soudu v Brně z 30. 6. 2016, sp. zn. 1 T 15/2015.

2. Proti tomuto usnesení podal odsouzený [jméno] [příjmení] stížnost ihned po jeho vyhlášení do protokolu o veřejném zasedání. Podanou stížnost následně písemně odůvodnil. V podané stížnosti odsouzený poukázal na úvahy a závěry okresního soudu, kterými tento odůvodnil své zamítavé stanovisko k jeho žádosti. Odsouzený namítá, že se s důvody okresního soudu, pokud ten vycházel zejména z toho, že v minulosti porušil podmínky podmíněného propuštění, nesouhlasí. Má za to, že soud by neměl odsouzenému vyčítat trestní minulost, což konstatoval i ústavní soud, přesto si okresní soud takto počínal. Nedostatečně bylo zohledněno, že mu bylo Městským soudem v Praze přiznáno postavení spolupracujícího odsouzeného. Z podstaty věci přitom vyplývá, že osoba, která se rozhodně pro spolupráci, prokazuje svůj kladný morální postoj a částečnou nápravu, a to již i před samotným výkonem trestu. Žádá tedy o přehodnocení podané žádosti.

3. Krajský soud z podnětu včas a řádně podané stížnosti přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení, i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k tomuto závěru.

4. K napadenému rozhodnutí okresního soudu musí krajský soud v úvodu především uvést, že pokud jde o průběh řízení před Okresním soudem v Liberci, které předcházelo vyhlášení napadeného usnesení, tak v procesním postupu okresního soudu nebylo zjištěno žádných procesních závad či pochybení. Zároveň je zřejmé, že okresní soud provedl v průběhu veřejného zasedání řádně dokazování a v potřebném rozsahu si opatřil řadu důkazů a podklady nezbytné pro rozhodnutí. V tomto směru tedy krajský soud nemá žádné výhrady.

5. Krajský soud se ovšem neztotožnil se závěry a úvahami okresního soudu, na základě kterých okresní soud věcně rozhodl tak, že zamítl žádost odsouzeného o podmíněně propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

6. Podle § 88 odst. 1, odst. 4 tr. zákoníku může soud odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život, nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného, a odsouzený vykonal alespoň dvě třetiny uloženého trestu odnětí svobody.

7. Okresní soud na základě provedených důkazů zcela správně dovodil a určil, že odsouzený již vykonal více než dvě třetiny z uložených trestů odnětí svobody, čímž splnil základní formální podmínku pro možné rozhodování o žádosti odsouzeného. O jeho podané žádosti tak bylo možné rozhodovat.

8. Okresní soud pak u odsouzeného neshledal přesvědčivé splnění další ze zákonem stanovených podmínek, tedy podmínku spočívající v tom, že odsouzený v průběhu výkonu trestu odnětí svobody prokazuje polepšení. Okresní soud konstatoval, že tento předpoklad je splněn jen z části, protože odsouzený je sice zařazen do I. prostupné skupiny vnitřní diferenciací a získal dvě kázeňské odměny, ale s ohledem na krátké zařazení odsouzeného do I. PSVD vzhledem k celkové délce trestu, má okresní soud za to, že si odsouzený teprve vytváří podmínky pro její splnění v budoucnu.

9. Krajský soud ovšem uvedený názor nesdílí. Bez pochybností je zjištěno, že odsouzený je zařazen do I. PSVD a má uděleny dvě kázeňské odměny. Je zřejmé, že odsouzený na základě svého dobrého chování tedy dosáhl na maximálně nejpříznivější pozici ve výkonu trestu, výhodnějšího postavení svým chováním dosáhnout už nemůže, neboť I. PSVD je nejpříznivější, nejlepší skupinou vnitřní diferenciací věznic a zároveň, pokud jde o počet získaných kázeňských odměn, i okresní soud jasně konstatoval, že v případě odsouzeného počet získaných kázeňských odměn považuje s ohledem na režim, ve kterém je odsouzený umístěn, za přiměřený jeho možnostem. Je-li odsouzenému vytýkáno, že je pouze krátce v I. PSVD, pak není patrné, zda i v případě možnosti zařazení do I. PSVD okresní soud zvažoval, bylo-li uvedené, právě s ohledem na specifický režim výkonu trestu, když odsouzený je dle zprávy věznic zařazen na zvláštní specializované oddělení po dohodě s Policií ČR, dříve možné, zda i v tomto případě nebylo zařazení ovlivněno režimem výkonu trestu. V tomto směru okresní soud ani žádné dokazování nevedl, a proto právě s přihlédnutím k zcela specifickému režimu výkonu trestu má krajský soud za to, že uvedenou okolnost nelze hodnotit v neprospěch odsouzeného. Jinak j nutno uvést, že z hodnotící zprávy věznic i z výsledku vychovatele je patrné, že hodnocení odsouzeného je velmi dobré, odsouzený dlouhodobě plní cíle stanovené v programu zacházení, plní si své povinnosti, po celou dobu i ve všech věznicích byl kladně hodnocen, hradí výživné i náklady trestu a jeho chování je hodnoceno pozitivně. Zásadní tak dle krajského soudu zůstává to, že kromě udělených kázeňských odměn a zařazení do I. PSVD je i v dalším odsouzený vězeňskou službou kladně hodnocen, jeho chování po celou dobu výkonu trestu odpovídá kladeným požadavkům, s odsouzeným nejsou žádné sebemenší problémy, a program zacházení plní ve všech kritériích. Není tedy důvod domnívat se, že u osoby odsouzeného by stále ještě nemělo dojít k potřebnému a vyžadovanému projevu a stupni nápravy, že by odsouzený svým chováním ve výkonu trestu odnětí svobody nedosáhl polepšení. Krajský soud po uvážení všech uvedených skutečností má za to, že lze uzavřít, že odsouzený prokázal svým chováním v průběhu výkonu trestu potřebnou míru polepšení a splnil tím další zákonnou podmínku pro rozhodnutí o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

10. Krajský soud se dále zabýval splnění poslední zákonné podmínky, tedy otázkou, zda je možné od osoby odsouzeného očekávat, že v budoucnu povede řádný život, když ani následně nesdílí názor okresního soudu, že u osoby odsouzeného nelze očekávat vedení řádného života

v budoucnu. V případě tohoto závěru okresní soud dle svého odůvodnění vycházel především z trestní minulosti odsouzeného, který byl v minulosti pravomocně odsouzen celkem ve 4 případech, kdy první odsouzení za ublížení na zdraví pochází z roku 1991. V případě dalších tří odsouzení, která pocházejí z let 2011 a 2016, jde o odsouzení za zvláště závažnou trestnou činnost s majetkovými a násilnými prvky (loupeže, vydírání či zbavení osobní svobody), za kterou mu byly uloženy nepodmíněné tresty odnětí svobody, které v současnosti vykonává, přičemž již byl v minulosti z výkonu trestu odnětí svobody podmíněně propuštěn, avšak ve zkušební době se dopustil další zvláště závažné trestné činnosti. Krajský soud k uvedenému doplňuje, že v případě prvního odsouzení se na odsouzeného hledí jako by odsouzen nebyl a ve vztahu k dalším třem odsouzením je nutno uvést, že ve vztahu k druhému a třetímu odsouzení byl ukládán souhrnný trest, tedy se fakticky jedná, o jedno odsouzení. V případě odsouzeného je tak namíste zvažovat dvě odsouzení a dva tresty, což jsou právě ty tresty, u nichž odsouzený žádá o podmíněné propuštění. Z uvedeného je též patrné, že za recidivní lze označit toliko jedno jediné odsouzení, tedy odsouzeného nelze označit za výrazného, zkušeného recidivistu, za odsouzeného, který by se měl soustavně a opakovaně dopouštět trestné činnosti. Zcela jistě je možné plně souhlasit s konstatováním okresního soudu, že se odsouzený ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody dopustil nové, zvláště závažné úmyslné trestné činnosti, uvedená skutečnost je nesporně a jasně dána, a pochopitelně vede k úvaze, zda za této okolnosti lze připustit možnost, že u odsouzeného lze předpokládat vedení řádného života v budoucnu. Okresní soud má za to, že uvedené očekávání doposud není neplněno a neboť má za to, že vzhledem k závažnosti trestné činnosti a osoby odsouzeného nadále přetrvává riziko, že by se odsouzený dopouštěl trestné činnosti i po propuštění, protože v minulosti obdobné možnosti nevyužil, a proto je třeba, aby odsouzený dalším vzorným výkonem trestu odnětí svobody prokázal, že jeho změna v životních postojích je setrvalá, čímž by mohl snížit riziko pravděpodobnosti páčání trestné činnosti v budoucnu, když v tomto ohledu odkazuje i na rozhodnutí Ústavního soudu ve věci sp.zn. IV. ÚS 638/21 ze dne 6.4.2021, který vyslovil, že, „...horší důkazní, postavení“ recidivistů (zvláště mimořádně nebezpečných) je logickým důsledkem racionální aplikace institutu podmíněného propuštění, nikoliv jeho ústavním nedostatkem...“. Krajský soud ovšem výše dospěl k závěru, že již dosavadní průběh výkonu trestu odnětí svobody prokazuje polepšení odsouzeného, kdy za tohoto stavu se lze i domnívat, že již závěr o polepšení odsouzeného snižuje obavu z možnosti páčání další trestné činnosti ze strany odsouzeného, čímž je navýšen předpoklad vedení řádného života. Není pochyb, že tento předpoklad již v minulosti selhal, a proto je nutno věnovat této otázce větší pozornost, jak i s ohledem na citované rozhodnutí Ústavního soudu konstatoval okresní soud, ale v tomto směru nebyly zjištěny žádné takové skutečnosti, tedy s výjimkou jednoho recidivního jednání, selhání odsouzeného, nic dalšího, co by nadále s osobou odsouzeného spojovalo obavu z možnosti další trestné činnosti a případné riziko pro společnost. Krajský soud má nadto, stejně jako soud okresní, v tomto směru k dispozici spisový materiál týkající se trestné činnosti odsouzeného, pro kterou byl uznán vinným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2016, sp. zn. 41 T 10/2015, tedy z recidivní trestné činnosti spáchané ve zkušební době podmíněného odsouzení. Z předmětného rozsudku je patrné, že odsouzený k motivaci trestné činnosti uvedl, že po propuštění byl bez finančních prostředků, jeho majetek byl exekučně zajištěn, měl problémy se zařazením se do běžného života. Důležité je, že odsouzený od samého počátku litoval své trestné činnosti a svým postojem k jejímu objasnění získal statut spolupracujícího obviněného. Jak odsouzený namítá, již z uvedeného je zřejmé, že tento si plně uvědomoval své jednání, jeho závažnost, a za toto byl připraven a chtěl nést i odpovědnost, tedy se jedná o projev nápravy, poučení a změny hodnotových priorit nasvědčující možnosti, že riziko či obavy spojené s odsouzeným jsou sníženy. Ze znaleckého posudku vypracovaného k osobě odsouzeného je zjištěno, že znalci seznali schopnost resocializace odsouzeného [jméno] [příjmení] jako možnou a dobrou. U odsouzeného tak jsou nejen dány předpoklady resocializace a vedení řádného života, ale míra možnosti resocializace byla vyhodnocena jako dobrá, což také nasvědčuje tomu, že u

odsouzeného lze v dobré míře očekávat vedení řádného života. Ve vztahu k osobě odsouzeného je tedy možné mít za to, že proces resocializace u něho může úspěšně proběhnout, když jejímu zdárnému počátku nasvědčuje již jeho přístup a postoj k odhalení trestné činnosti. Odsouzený udržuje sociální vazby se svými blízkými, tedy sociální zázemí by měl mít zajištěno. V neposlední řadě krajský soud odkazuje na skutečnost deklarovanou již okresním soudem v napadeném usnesení, kdy tento v bodu ad 7. konstatoval, že odsouzený je na vlastní žádost zařazen do programu na ochranu svědka ve smyslu zákona č. 137/2000 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením, a jeho další působení na svobodě (kritérium bydlení a zaměstnání) bude zajištěno zvláštním útvarem policie, z těchto důvodů nemůžou být konkretizována. To ostatně uvádí i odsouzený v podané žádosti o podmíněné propuštění. Odděleně od předmětného spisu je u krajského soudu vedena utajovaná příloha týkající se dalšího možného zapojení odsouzeného do života v budoucnu, se kterou se krajský soud před svým rozhodnutím seznámil. Krajský soud s ohledem na vyhrazený obsah informace může toliko uvést, že kritérium bydlení i zaměstnání by v současnosti v případě podmíněného propuštění odsouzený splnil a spolu s tím lze i uvést, že také případné riziko z další trestné činnosti by bylo možné považovat za snížené. Krajský soud tak dospěl k závěru, že účelu výkonu trestu odnětí svobody bylo dosaženo dříve, než byla vykonána celá jeho délka, a je tedy možné rozhodnout o podmíněném propuštění odsouzeného výkonu nyní vykonávaných trestů odnětí svobody.

11. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy krajský soud dospěl k závěru, že u odsouzeného je možné bez důvodných pochybností shledat splnění všech zákonem stanovených podmínek pro rozhodnutí o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, tak jak jsou vymezeny v ustanovení § 88 odst. 1, odst. 4 tr. zákoníku. Na základě tohoto závěru potom krajský soud podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. zrušil napadené usnesení Okresního soudu v Liberci a sám rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení, tedy o podmíněném propuštění odsouzeného z výkonu vykonávaného trestu odnětí svobody. V souladu s tímto rozhodnutím bylo nutno ve smyslu § 89 odst. 1 tr. zákoníku rozhodnout i o délce zkušební doby podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Při úvaze o délce zkušební doby ovšem nemohl krajský soud opomenout veškeré ty okolnosti, na které ve svém rozhodnutí poukázal okresní soud, a které skutečně nasvědčují potřebě intenzivnějšího sledování chování odsouzeného, tedy tomu, že odsouzený se ve zkušební době podmíněného propuštění dopustil další, zvláště závažné úmyslné trestné činnosti. Předchozí způsob života odsouzeného přes učiněný závěr, že u odsouzeného mohlo být rozhodnuto o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, i následnou specifickou osobní situací odsouzeného, stále vyvolává potřebu delšího sledování osoby odsouzeného a zkoumání, zda skutečně projevy nápravy a odsouzeným deklarovaná snaha žít řádně, jsou vážné a došlo k trvalému přehodnocení životních priorit odsouzeného. Je tedy nutné volit důraznější zkušební dobu podmíněného odsouzení a tím intenzivněji výchovně působit na další chování odsouzeného. Na základě tohoto stavu je dle názoru krajského soudu nutná zkušební doba vyměřená na samé horní hranici zákonem stanovené doby, která u odsouzeného dosahuje sedmi let. Zkušební dobu v trvání sedmi let tedy krajský soud s ohledem na vysokou závažnost, nebezpečnost předchozí trestné činnosti odsouzeného považuje za přiměřenou a odpovídající potřebě k prověření toho, zda projev nápravy odsouzeného je setrvalý, tento již žije řádně a je možné rozhodnout o osvědčení odsouzeného. Pokud odsouzený ve stanovené zkušební době opětovně selže, pak pochopitelně zbytek uloženého trestu bez dalšího vykoná.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není žádný další řádný opravný prostředek přípustný.

Liberec 13. dubna 2021

Mgr. Denisa Šmídová
soudkyně